

F R I . F A G B E V E G E L S E .

Nr. 4.

29. januar 1944.

4. årgang.

K A M E R A T !

Hjemmefrontens kamp har krevd store ofre innen for alle lag av folket og ganske spesielt er arbeiderbevegelsen hardt rammet. Hundrer, ja, tusener av de ledende kader i vår bevegelse sitter i fengsel og koncentrasjonsleir, her i landet eller i Tyskland. Tallet på dödsofre i frihetskampen er også uhyggelig stort. Gjenom denne terror og forfølgelse har tyskerne og deres norske lakeier meint å kunne lømme den norske frihetsfronten, ikke minst når det gjaldt arbeiderklassen.

Tyskerne og quislingene kunne vært farlige om de ikke var så töskete. Men som de stupide boller de er, har de høye tiden sørget for å sveise det norske folket sammen, gjennom det ene brutale overgrep etter det andre. Derfor har deres massearrestasjoner og terror bare ført til at tusener av nye frihetskjemper meldte seg til aktivt arbeid.

Og det norske folk har etter hvert lært å drive illegalt arbeid. Det lå ikke til rette for oss til å begynne med. Så lenge hadde vi levd i et fritt land at det tok tid før vi lært å holde kjeft og arbeide under jorden. Det fins ennå ulykkesfugler som aldri kommer til å lære det. De er gestapos beste forbundsfaller. Men de som i dag gjør dagens arbeid på de forskjellige felter, de har lært. Og hver dag lærer oss på ny nødvendigheten av den aller største øtenksomhet og forsiktighet. Arbeidet må gjøres og noen risiko vil det alltid være. Men den kan begrenses til et minimum om hvert eneste menneske som har med tingene å gjøre, skjötter den oppgave han har fått og for tyrrig holder kjeft. En skal aldri snakke om sitt arbeid - eller andres arbeid - til andre enn den en har direkte forbindelse med.

Vi har ikke råd til å overlate nye hundrer eller tusener av våre beste kamerater til gestapo og ekskusjonspelotongene. Vi har også tilstrekkelig mange i landflyktighet. Vår oppgave er å være til stede her og gjøre det arbeid som er nødvendig. Men for å kunne fylle denne oppgaven må en hver av oss vise den aller største forsiktighet og kreve det samme av alle vi samarbeider med.

Når vi i dag på ny innkaljer dette, henger det sammen med at det foreligger opplysninger om at gestapo er i ferd med å sette i gang nye tiltak for å slå bana under frihetsbevegelsen i Norge. Og da i første rekke kommer den frie pressen til livs. Det vil bl.a. kunne oppstre agentor for gestapo som søker å vinne innpass i vår presse og de forskjellige organisasjoner. Derfor må alle, særlig de som arbeider i den frie presse, være på vakt. Trekk aldri nøyfolt inn i arbeidet uten å være bomsikker på at vedkommende ikke er gestapoagent. Og husk på at det under ingen omstendighet må nevnes navn i forbindelse med illegale avisar. Å gå rundt med navnefortegnolser, eller å ha slike liggende tilgjengelig for gestapo, er en forbrytelse.

I arbeiderklassens rekke er det skapt tusener av nye tillitsmenn i stedet for dem som er skutt, fengslet eller gått i landflyktighet. Vår oppgave er å føre frihetskampen fram til seire og sørge for at hele vår bevegelse er intakt når frihetstimen slår. Derfor må ingen utsætte seg for umiddlig risiko og heller ikke bør noen forlate landet uten i ytterste nødsfall. Vi må innsette oss slik at vi kan være til stede og utføre de arbeidsoppgaver vi har fått i kampen for høges frihet og rett.

TEKNIISK NÖDHJELP.

Vi har før pekt på at Teknisk Nödhjelp, som er et rendyrket naziforetak, i mangel av habille, vil gå til tvangsutskrivning av folk fra arbeidsplassene.

Dette er nå skjedd bl.a. ved Oslo Sporveier. Og dess verre; Sporveiens folk har i mange tilfeller alt for villig gått ned på tvangsutskrivningen.

Vi presiserer at det i hvert fall hittil ikke er kommet noen forordning som gir arbeidsgiverne, enten de er nazister eller ikke, rett til å beordre sine folk til den slags arbeid. Hver eneste arbeider i Norge som blir tatt ut til å tjene Teknisk Nödhjelp, må nekte. Svar at hvis det nå endelig er gått opp for NS at det er mangel på skikkelig arbeidskraft og materialer, så skyldes dette at NS på et hvert område har vært behjelptig med så å si å sope de norske bedrifterrene for arbeidere for å sende dem i klørne på de tyske overfallsmenn. Trenger NS arbeidshjelp, får de gå den andre veien.

- V -

ARRESTASJON AV STORTINGSMENN.

For vel en uke siden ble fire stortingsmenn fra Kristiansund og omegn arrestert av det nazi-norske statspoliti og, i hvert fall i første omgang, ført til Trondheim. Det var stortingsmennene Ulrik Olsen, Alsvik, Romundstad og Robert Søther.

- V -

EN UHELDIG HERRE.

Kontorsjef Ström i Næringsdepartementet har nylig vært en tur i Danmark for å kjøpe levnemidler og klær til forskjellige partifeller, bl.a. minister Blehr og næringsråd Ljungberg. Da det kom til stykket nøktet imidlertid de danske myndigheter å gi eksportlisens og da tyskerne også nøktet å la varene gå som kurierpost, ble hele ekspedisjonen mislykket.

Denna kontorsjef Ström har også tidligere gjort seg bemerket. En tid erklaerte han således at sukkeret som ble importert fra Tyskland bare ble solgt til jüssinger "under diskens". Til slutt måtte pris- og rasjoneringspolitiet ta seg av saka. Resultatet ble bedrøvelig for Ström. NS grosserer Erik Hauger så seg nødt til å forklare at han hadde solgt 50 kg sukker til en kjøpmann H. Ström. Denna viste seg å være kontorsjefen i Næringsdepartementet. Hvoretter hele undersøkelsen øyeblikkelig ble innstillet!

- V -

KULDEN VIRKERI

Gjennom Oslo distrikt av Norges Statsbaner er det sendt ut følgende, som viser hvordan "herrefolket" lider under den iskalde forakt de er gjenstand for fra alle gode nordmanns side:

"Internasjonal höflighet.

På foranledning bringes til Deres kjenntak at det fra Behrhofkommandantens side er gjort oppmerksom på at han forutsetter at man hilser på ham i den utstrekning man kjenner han (vet hvem han er). Fra den kvinnelige betjenings side forutsettes at hans hilsen besvares.

Disse regler bør følges også likeoverfor de øvrige offiserer ved Behrhofkommandantur.

18/1 - 44.

- V -

DEPORTASJONENE TIL TYSKLAND

før jul omfattet bl.a. skihopperen Kongsgård, fotballspilleren Reidar Kvammen og stuperen Sam Melberg. - Av fagorganisasjonens folk ble bl.a. Karlser-Klevfoss, Sarpsborg, sendt.

- V -

KRIGENS GANG.

Landgangen ved Nettuno på Italias vestkyst 50 km sør for Roma tar åpenbart sikte på å få slutt på stillingskrigen i det vanskelige fjellterrenget fra Gariglianos munning til områdene nord for Cassino. Her har tyskerne nå 14 divisjoner - eller om lag 100 000 mann - i kamp mot den allierte 5. armé, etter at de noen dager før landsettingen 90 km lengre nord hadde ført fram minst 12 000 mann til fra Romorådet, hvor bare deler av to divisjoner ble tilbake. Dette forklarer den nesten utrolige svakhet tyskerne viste under de alliertes landgangsoperasjon. Først etter 6 timer kom de første tyske fly til landingsstedet og enda 2 timer gikk før de første langtrekkende kanonene lot høre fra seg. De allierte, som har fullstendig luftferredømme, har landsatt flere divisjoner nesten uforstyrret og kunne under meget svak motstand utvide bruholdet til over 20 km's omkrets slik at det omfattet også havnebyen Anzio, delvis i full stand, og fortroppene stod bare 30 km fra Roma, mens andre patruljer nådde Via Appia, hovedveien med nærliggende jernbane fra Roma og sørover til Gariglianofronten. Nå er kampane heftigere, bl.a. sender tyskerne forsterkninger nordover som møtes av allierte landingstropper. Den 5. armé angriper voldsamt, franskmenne i höydene nord for Cassino, amerikanerne øst og nord for byen og britene fra sine bruholder ved Gariglianos munning. Det kommer tyskernes muligheter for å avse tropper mot landgangsstyrke som på sin side representerer den sverdigste trusel mot hele sambandsnettet for tyskernes 14 divisjoner lengre sør. Tyskerne kan neppe heller hente større forsterkninger fra Norditalia hvor de har 7 divisjoner, p.gr.a. virksomheten fra de italienske partisaner som ifølge selskapskilder teller 300 000-organiserte og 5 større grupper under en sentral ledelse i Milano.

Den røde hærs offensiv i Leningradprovinssen har hatt store resultater. Etter en ukes kamper var gjennombruddet på alle frontavsnitt ved Leningrad en kjennsgjerning. Russiske styrker fra bruholdet Oranienbaum rett sør for flatehavnen Kronstadt og tropper fra Leningrad hadde under sine framstøt sørover oppnådd kontakt, innesluttet tyskerne vest for byen og tilintetgjort dem. Under videre framrykking sør- og vestover nådde de på bred front tyskernes ørste øst-vestgående jernbane, Narva-Tosno, omringet Krasnogvardeisk - et viktig knutepunkt sør for Leningrad på denne banen - hvoretter byen falt. En samtidig offensiv fra områdene øst for Leningrad har ført til at den siste strekningen, fra Tosno til Tsjudovo, på den rette hovedbanen Leningrad-Moskva er kommet inn i kampområdet. I midten av denne uken hadde russerne drevet en kile inn mellom Tosno og Tsjudovo og forsvrig trengt seg inn i utkanten av begge byene som er praktisk talt omringet. Hele det godt utviklede vei- og jernbanenett ved Leningrad er i russernes hender i 50-60 km's omkrets. Tyskerne har bare et par sørøstgående baner sør for Leningrad til og med disse trues av den russiske framrykking fra Novgorodavsnittet i retning Luga 90 km vest for Novgorod og 140 km sør for Leningrad. Her går også en annen støtretning sørøver, vest for Ilmensjøen, mot Sjimsk og betyr en farlig trusel mot sambandslinjene til Staraja Russa-området sør for sjøen. Et tredje framstøt fører inn i ryggen på de tyske divisjonene langs Volkov-elva og Leningrad-Moskva-banen hvor tyskernes kommunikasjoner vestover er de slettest mulige. Kampane er meget blodige. De tyske tap i de første 10 dager blir således anslatt til 40 000 mann og en mengde krigsmateriell. - Kamphandlingene har den siste tid vært svakere på de andre frontavsnittene, men likevel med mindre framrykninger for russerne i alle deres vestgående bevegelser. Ett unntak danner området fra Vinnitsa til Khristinovka nord for elva Bug på sørfronten. Tyskerne har etter en kortere pause gjenopptatt sine desperate motangrep for å bedre den stadig like truende situasjon for Dnjeprarméen.

Natt til 21. og 22. januar var det storangrep på Berlin og Magdeburg.

NORSKE FLY MED JULEGAVER.

Beg norske regjering i London meddelet at norske flygjere med norske fly før jul flyg over hjemlandet med julepakker som ble kastet ned til befolkningen. Flyene var fulllastet med sekken som inneheldt jaffe, sjokolade og tobakk. Flyene gikk ned i høyde med hustakene og slapp ned sekkena som hurtig ble tatt vare på av folket. Et tysk fly dukket plutselig opp, men åpnet ikke ild og forsant snart. "Nå kan jeg også spise julematen med god samvittighet", sa en av flygerne etter turen.

DELE FRIE FAGORGANISASJONS OPPGAYER

Umiddelbart etter at tyskerne førte krigen inn over landet vårt, ble fagorganisasjonen i likhet med de fleste andre frie organisasjoner av noen betydning satt under nazistisk kontroll. Siden 10. september 1941 har organisasjonen vår ikke bare vært kneblett og voldtatt, men også vært gjort til et direkte redskap i tyskerenes og quislingerens undertrykkelse av arbeidernes mest beskjedne krav. I samme stund landet er befridd for undertrykkerne vil fagorganisasjonen igjen være fri og vil ta fatt på løsningen av de mange oppgaver som vil melde seg. Da dette tidspunkt nå nærmer seg med raske steg, er det all grunn for de fagorganiserte arbeidere til å beskjefte seg med disse oppgaver i langt sterkere grad enn før. Vi vil i et par mdr. framover peke på en del av de sentrale spørsmål som vi mener bør stilles i forgrunnen i diskusjonen, og vi vil sette pris på å motta saklige meningsytringer fra organiserte arbeidere om dette.

Gjennom sin innsats i frihetskampen har de fagorganiserte arbeiderne naturlig nok tratt i samarbeid med andre samfunnsggrupper som arbeider mot okkupasjonsmakten og dens norske håndlangere og for landets frigjøring. Dette samarbeid har vært preget av full åperhet og loyalitet fra alle ansvarlige hold. Det har vist seg at når situasjonen krevede at de enkelte særinteresser skulle vike for det felles hele, stod alle fast sammen om de store fellesoppgaver. I og med at landet er frigjort, vil de oppgaver som dette samarbeid er basert på være løst. Men det vil framdeles være store oppgaver som må løses - oppgaver som er så store at de ikke kan løses av en enkelt samfunnsguppe, men av hele folket i fellesskap.

Gjenrettsingen av landet og dets arbeidsliv i videste forstand vil være en slik oppgave. Likeså oppryddingen etter tyskerne og deres norske leieier. Det sier seg selv at fagorganisasjonen aktivt må medvirke ved løsningen av disse oppgavene. Vi kan i så måte bare strekke under de uttalelsjer som Landorganisasjonens formann, Konrad Nordahl, gav til Norsk Tidend, London, ved årsskiftet og som vi gav et utdrag av i forrige nr. Fagorganisasjonens oppgaver i framtiden kan ikke bare være å ordne arbeids- og arbeidsforhold, den må i langt sterkere grad også føre til del i planleggingen og ledelsen av arbeidslivet og justitsøkonomiske liv i landet vårt, durned vil en leggs grunnlaget for det sosiale demokrati som må prege Norges framtidige styrke.

Fagorganisasjonen vil utvilsamt medvirke aktivt til løsningen av alle de oppgaver som melder seg når krigen er slutt. En forutsetning for dette må da selvsagt være at samarbeidet kan skje også og fullt løyalt fra alle sider. For så vidt dette grunnlaget for samarbeid er til stede, vil fagorganisasjonen sikkert gå inn for løsningen av tariffspørsmålene ved forhandling, meglring og medverk jørelser i den første tida etter krigens slutt.

Vi skal i neste nr. komme inn på noen av de spesielle oppgaver som vil melde seg til løsning når vi igjen kan samles i vår egen